

אהבה ורג תלוח

מתפקדים של מבקרי התיאטרון יהיה לכתוב על 2000 המחזות שכתב לופא דה חנה, או, לפחות, על 500 מחזותיו שנשארו. ובאמת, אחרי הצגת "מעין הכבשים" (במה משה הלוי, תפאר דיר. פ. לוי, "הבימה" 22.1.51), מתחשק לכתוב דוקה על אלפי המחזות האחרים שלו, שעדיין לא הוצגו ע"י הבימה. האזון מתקשה לעכל דברי שחקנים ישראלים בתפקידי איכרים ספרדיים מדרים עברית במבטא רוסי.

ומי שאינו רגיש לגיל, יודעו לשמוע את רוחה של רובינה מדבר מפיה של לאור רנסיה (פנינה פרנץ). הקושי שבהשמעת הקול הרובינה, משכיח מלב פנינה את הצורך לשחק, הקול והמשחק הם על כסות המאזניים. כשהאחד עולה — יורד השני. הקול העמוק, הנרגש הנורא, המועז, משמש לרגעי שיחה קלים ורגעים טרגיים, כאחד. מתי להאמין לו? האם בשעה שהוא מבקש זנב זיגמולד, או כשהוא מבטיח אהבת כוכבים ונצח.

בשביב המטומטמים. גומס-בוכמן הקומנדור צריך להיות גבל. מה עשו? הדביקו לו שפם שחור וגורא. לא מספיק! הוסיפו וקן גורא שבעתיים. לא מספיק! הכריחוהו לחטוף בתולות לאור היום. לא מספיק! לדבר בקול סריסטי איום. לא מספיק! בשביל המטומטמים הוא מפנה ראשו הצידה, אחרי כל מעשה נבלה, וצוחק צחוק אכזר ביותר. אחרי כל זה, היש צורך שבוכמן ישחק ככלל?

האם על מחזה פשוט, עממי, בתרגום עברי מוצלח (רפאל אליעזר), צריך היה להעמיס כל כך הרבה שטחים?

העלילה פשוטה: חיי כפר ספרדי, המתמרד נגד מושל צבאי עריץ, הורגו בזעם ושב לחיות במנוחה. ובאמת, במנוחה וטעם מבצעים: פרנודוס-ברק (מאהב תמים, אבל ספרדי קר מוג), מנג'רודונסקי (לץ הגפר המושלם), פאסקואל-טל (אדומת השער וה"שוכה), מקסימים ומהגים קטעי ההמון התוגג בלחי מה שתזמורת "הבימה" חושבת כמוסיקה ספרדית.

רשע צדיק וסימפטי

הנער צעד הלון ושוב, פכר ידיו, בי עיניו נצצו דמעות: "לעזאול, שכחתי המון שורות מהטקסט", אמר ליפא;

ליפא ליכטנשטיין בביתו

"סיפס", היית עצום ו"

זה היה מאחורי הקלעים, בסוף ההצגה "חט כי ימלך" (תיאטרון תלמידים ו"נוער "במתנו", 10.1.51). "ליפא, ספס, היית עצום!" — נחמהו הילדים. ליפא היה החיט הקטן, שרצה להיות כל כך מלך. החיט, שניסה לגוול מהנסך את הוריו, צריך היה להיות לפי הטקסט (ה). האוף, תרגום כבד אליעזר, ומושגי ההגיגות המ"קובלים — גבל. "אמא, החיט כל כך נחמד וטוב", אמרה נועה בת 11. ליפא חייה היו אדומות מהתרגשות. "הלואי שיצליח", הוסיפה בקול נרגש.

ליפא הקסים לא רק את הקהל — גם את השחקנים הצעירים. הוא השתמש מבין אצבעות הבמאי אנסקי והיה רשע צדיק וסימפטי. השחקנים חפשו פינת אור, אבל צל ליפא נפל על הכל. אם אין זו תוצאה של התרגשות ילדותית מנופחת — עלול ליפא להצליח. מהנכחי חייבים לאחוז היטב במושכות. אחרת תשבר העגלה. אבל לא על הבמה, ליפא ליכטנשטיין, בן 15, בית ספר עירוני תיכוני, חמישית 3, הוא צנוע ונחבא אל הכלים: כשבא צלם "העולם הזה" אל בית הספר, סרב להצטלם לבדו: "חברה, בואו תצטלמו!"

סרטים

נשמות נבוכות

מרשה דיבנפורט, היא אחת מאותם סופרים בעלי מלאכה, שיצירותיהם נמכרות במיליוני טפסים. היא כתבתית ולא סופרת. אמת לא תמצא ברומאנים הארוכים שלה, אך הם אינם משעממים וקוראים מוצאים ענין רב בתשע מאות עמודיהם. רומאנים אלה מאוכלסים גברים ונשים יפי תואר ועשירים, המבלים את זמנם בעגבים, בסאי

מאיו. האמת שרנה קלייר עשה נפלאות בנושא כזה — בפאוסט שלו.

כי נשמה מכורה מכורה לשטן (קלוד ריינס). הנשמה היא של אדי קלייגל (פול מוני), גנגסטר שנידון לגיהנום, והדומה ב"גופו לשופט מפורסם, אויבו בנפש של הרשטן.

השטן מביא את אדי בחזרה אל האדמה, ומכניס את נשמתו אל תוך גופו של השופט.

השינוי הפתאומי בגופו של השופט — כשנשמה של גנגסטר שוכנת בקרבו —

וואן הפלין והאמונה ("נשמות נבוכות")

גוף מפותח, משחק חתולי

לוגים מפארים, מועדוני לילה מצוחצחים ונשפים.

נשמות נבוכות הועבר אל הבד ישר מן הרומאן הפופולארי. יש בו כל התכונות של רומאן כזה: ברק חיצוני, שיח מלאכותי, דמויות סינטיטיות, מצבים שאינם מתקבלים על הדעת, וגם מידה מסוימת של ליטוש, המאפשרת לראות את הסרט עד תומו, מבלי לפתק אף פעם אחת.

נשמות נבוכות הן גיימס מייסון ואשתו, ברברה סטנוויק (עשירים), אווה גארדנר (אהובתו לשעבר של מייסון, עניה אך אהובתם של עשירים אחרים), ואן הפלין (שוטר לשעבר — אסופי — עני) סיד צ'אריס, האהובת את הפלין (עניה). התסביכת מתחילה, לאחר שאווה גארדנר חוזרת לגניוורק, מייסון שילח אותה מעל פניו וחזר אל אשתו. כמובן, שבעיר קטנה כגניוורק, לא יתכן שהשנים לא ייפגשו בדרך מקרה. מייסון פוגש גם את ידידתו של ואן הפלין, הפוגש למחרת את אשתו של מייסון (ברברה סטנוויק) ומתאהב בה.

לזכותו של הסרט יש לומר, שהוא נותן עילה למשחק מצוין מצד שחקנים רבים. גיימס מייסון איננו טוב לחלוטין בתפקיד המרכזי, אך שומר על קסמו הגברי. ברברה סטנוויק מציגה משחק חתולי מושלם. אם כי משחק של אווה גארדנר איננו מפותח כמו גופה, היא הית קדמה מאז סרטיה החשובים הראשונים. המשעשע ביותר הוא ואן הפלין, שחקן עם שכל, היודע לשכנע אף בעזרת השיח הקלוש ביותר והמצבים המלאכותיים ביותר.

ואן הפלין. המט איבן הפלין, הוא שמו האמיתי של שחקן גבה הקומה (180 מ'), גולד ב-1930 באוקלהומה והיה ספן שנים אחדות. פגישה מקרית עם הבמאי בולסלבסקי זיכתה אותו בתפקיד, במחזה שהוצג בברודוויי, לאחר שנים (אחדות כהן בילה במכללת ייל המפורסמת, מחלקת הדראמה), חזר אל הבמה, הפעם כמקצוע של קבע. הקאריירה הבמאית שלו לא ארכה לאחר מעשה פילדלפיה, לצידה של קאתרין הפבורן, נחטף ואן על ידי הוליבורד. מאז לא עזב את עיר הסרטים.

נשמה מכורה

אם נשמות נבוכות (ראה למעלה) אינו כתוב היטב, ומבוצע כהלכה, הרי נשמה למכירה כתוב כהלכה, אבל אינו מספק מלושש, כדי להיות מושלם (במיו ארצי)

כיון שניחשושים הם מענינים תמיד יור תר מן התוצאות, הגה אחדים:

לקבלת פרס השחקנית הטובה ביותר מועמדות: בטי דייוויס (שזכתה בפרס מבקרי הקולנוע), גלוריה (שדרות סאנטס) סוואנסון, ג'ודי הוליד (רק אתמוז נולדה), אלינור פארקר (נשים בכלא) וקלודס קולי-בר (שלושה שחזרו).

השחקן הטוב ביותר: אחד מן הבאים: מארלון בראנדו, לואי קאלהרן, (פנים) לא מוכרות עדיין בישראל) חוזה פרר (העולם הזה 689), חיליאם הולדן (בעד משחקו ברק אתמוז נולדה, גיימס סטיו-ארט או ספנסר טרייסי.

ושוב רוסליני

רוברטו רוסליני, הבמאי השחרחר ה"מקריה, לשעבר חביבו של ברונזו מוסלי-ני, בנו הסרטאי של הדוציה, זעתה בע"דה של אינגריד ברגמאן, פילס לו שוב דרך אל העמודים הראשונים בעתונים.

הסיבה: סרטו הקצר והישן (1947) הנס נפסל על ידי פקיד ממשלתי בעיר גניוורק.

הסרט, בהשתתפות אנה מגיאני, השחקנית החביבה ביותר על רוסליני (לפני בואה של ברגמאן), מספר על נערת כפר מטומטמת שנאנסה בידי הלך. היא בסוף ההאנס לא היה אלא אחד הקדושים, ושהבן אשר במעיה הוא נצר לרוח ה"קדש. בני הכפר בונים לה, והיא מביאה את הילד לאויר העולם בכנסיה הרוסה.

לאחר איטור הצגת הסרט, נתבע איי-תו משרד ממשלתי למשפט על ידי המ"פצים ובינתים חודשה ההצגה. אך הכ"נסיה הקאטולית החזקה אסרה על מאמ"ניה לבקר בהצגה. אמר קארדינאל ספלי-מאן: "זהו סרט בזוי זמויק".

הבריק רוסליני לקארדינל ספלאמן: "בסרט הנס השתדלתי להראות, שבאין רחמים פתוחה הדרך לשואה... אני מקווה שהוד קדושתך יביט עליו בעין יפה". מקרדינאל ספלאמן אל רוסליני: עד היום — אין תשובה.

בקצרה

"ענני הזוהר" — ספור קאריירה רג"לה של שחקנית קלילה.

שפע של שירים ישנים וג'ון הייבר בל-בוש חדש.

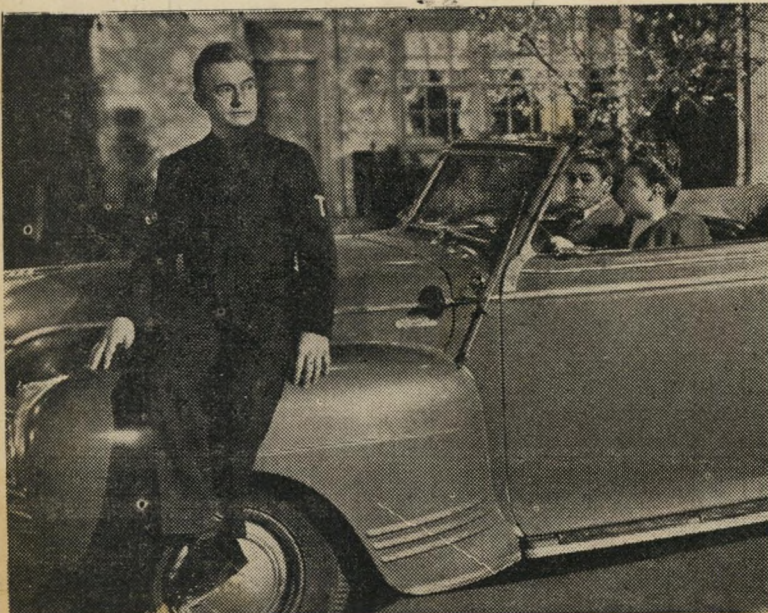
"תריסר גידלתי" — מומחה תע-שייתי חסכני, אינו חוסך בילדים.

איך מגדלים שנים עשר ילדים בשי-טת ייצור אחת.

קליפטון חזב הנשוי גוסל מ"מיסטר בלבדיר" הרוק.

"האורז המר" — קצת בעיות סר-ציאליות. קצת גירוי לגברים. הרבה סיל-באנה מאנגני.

"ג'ולסון שר שנית" — ג'ולסון שר שנית ורבים ממעריציו נהנים פעם שלישית או רביעית. זמר גדול, מוסיקה נאה, צבעים מבריקים.

אן בקמטר, פאול מוני, קלוד ריינס ("נשמה מכורה")

גוף חדש, שינוי פתאומי